

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog direktive Sveta o določitvi pravil glede obdavčitve dohodkov pravnih oseb v zvezi s pomembno digitalno prisotnostjo*(COM(2018) 147 final – 2018/0072 (CNS))***Predlog direktive Sveta o skupnem sistemu davka na digitalne storitve za prihodke od opravljanja nekaterih digitalnih storitev***(COM(2018) 148 final – 2018/0073 (CNS))**(2018/C 367/14)*Poročevalec: **Krister ANDERSSON**Soporočevalec: **Petru Sorin DANDEA**

Zaprosilo	Svet Evropske unije, 11. 4. 2018
Pravna podlaga	člena 113 in 115 Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	strokovna skupina za ekonomsko in monetarno unijo ter ekonomsko in socialno kohezijo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	27. 6. 2018
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	12. 7. 2018
Plenarno zasedanje št.	536
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	175/6/3

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja dejstvo, da Komisija daje pobude za obdavčitev digitalnega gospodarstva in dodatno spodbuja mednarodne razprave s predstavitvijo jasnega primera, kako bi lahko spremenili sedanja načela obdavčitve.

1.2 EESO meni, da je digitalizirano celotno gospodarstvo, in se strinja s Komisijo, da potrebujemo končno rešitev na svetovni ravni, da bi bolje izkoristili koristi globalizacije z ustreznim globalnim upravljanjem in globalnimi pravili. Zato pozdravlja tesno sodelovanje med Komisijo, državami članicami in Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), da bi podprli oblikovanje mednarodne rešitve.

1.3 EESO meni, da je zelo pomembno določiti nova načela za pripisovanje dobička pravnih oseb določeni državi EU in njihovo obdavčitev, in sicer v dialogu s trgovinskimi partnerji, da bi preprečili stopnjevanje napetosti na področju trgovine in obdavčevanja med glavnimi svetovnimi gospodarskimi akterji. Poudarja, da je treba poiskati pravične in na soglasju temelječe rešitve.

1.4 EESO meni, da bi oceno učinka morala dopolniti analiza učinka, ki ga bo imel začasni ukrep na naložbe, zagonska podjetja, delovna mesta in rast. Pokazati bi tudi morala, kako bo predlog vplival na MSP.

1.5 Z začasnim ukrepom, ki ga predlaga Komisija v zvezi z obdavčitvijo nekaterih digitalnih storitev, ne bi bil obdavčen dobiček pravnih oseb, ampak promet. EESO poudarja, da se ta pristop razlikuje od globalnega sistema obdavčitve dohodkov pravnih oseb, ki temelji na obdavčitvi dobička, vendar priznava, da država prodaje ne bo prejela davkov od dobička digitalnih podjetij, ki niso fizično prisotna.

1.6 EESO je zaskrbljen, da bi takšna sprememba obdavčitve koristila večjim gospodarstvom z veliko potrošniki na račun manjših izvoznih gospodarstev. Poudarja, da mora biti vsaka kratkoročna ali dolgoročnejša rešitev za obdavčitev digitalnih poslovnih modelov gospodarsko pravična in enaka za vsa gospodarstva v EU.

1.7 EESO pri ocenjevanju učinkovite stopnje obdavčitve digitalnega sektorja poudarja, da je treba upoštevati spremembe davčnih zakonikov, do katerih prihaja zaradi tekočega izvajanja pravil za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička, in zlasti preučiti znatno višje stopnje obdavčitve v ZDA za njihova digitalna podjetja, ki delujejo v EU, zaradi sprememb njihovega davčnega zakonika.

1.8 EESO ugotavlja, da ni samoderogacijske klavzule ali drugega mehanizma, ki bi zagotavljal odpravo začasnega davčnega ukrepa, ko bo sprejeta dolgoročnejša rešitev, zato odločno spodbuja Svet, naj v primeru uvedbe začasnega ukrepa pripravi taka pravila.

1.9 EESO poudarja, da je predlog o uvedbi davka na promet sprožil obsežno mednarodno razpravo, kar je bil eden od namenov pobude. Evropa mora zdaj doseči skupno stališče v tekočih razpravah v okviru OECD.

2. Uvod in ozadje

2.1 Komisija je v sporočilu z naslovom *Čas za vzpostavitev modernega, pravičnega in učinkovitega standarda obdavčenja za digitalno gospodarstvo*, ki ga je objavila 21. marca 2018, predstavila zakonodajni sveženj za usklajeno reformo pravil EU o davku od dohodkov pravnih oseb za digitalne dejavnosti. Sveženj vsebuje dve direktivi Sveta, ki ju spremlja nezavezujoče priporočilo glede obdavčitve dohodkov pravnih oseb s pomembno digitalno prisotnostjo.

2.2 Komisija je predlagala dve novi direktivi: i) dolgoročni predlog, ki določa pravila in določbe za „digitalno prisotnost“ (digitalna stalna poslovna enota) ⁽¹⁾ in katerega namen je reformirati pravila o davku od dohodkov pravnih oseb, da bi se dobiček zabeležil in obdavčil tam, kjer imajo podjetja pomembne stike z uporabniki prek digitalnih kanalov, in ne tam, kjer ustvarjajo dobiček, in ii) kratkoročni predlog, tj. začasni davek na promet pri nudenju nekaterih vrst digitalnih storitev ⁽²⁾. Enotni digitalni trg EU potrebuje stabilen davčni okvir, ki bo ustrezal digitalnim poslovnim modelom. To bi moralo spodbuditi inovacije z zagotavljanjem stabilnega okolja za naložbe podjetij in omogočanjem njihove rasti. Podjetja, ki se ukvarjajo z digitalnimi dejavnostmi, morajo tako kot vsa druga podjetja prispevati v javno blagajno in nositi svoj delež davčnega bremena, potrebnega za financiranje javnih storitev ⁽³⁾.

2.3 Natančneje, dolgoročni predlog določa pravila za določitev obdavčljivega neksusa za digitalna podjetja, ki poslujejo čezmejno, če niso fizično tržno prisotna, in načela za pripisovanje dobičkov digitalnemu podjetju, ki bi morala bolj zajeti ustvarjanje vrednosti digitalnih podjetij. Ukrepi bi se nanašali na podjetja, ki izpolnjujejo enega od naslednjih meril: (i) prag, ki presega 7 milijonov EUR letnih prihodkov v državi članici, (ii) več kot 100 000 uporabnikov v državi članici v obdavčljivem letu ali (iii) več kot 3 000 poslovnih pogodb za ustvarjene digitalne storitve med podjetjem in poslovnimi uporabniki v obdavčljivem letu.

2.4 Kratkoročni predlog, tj. začasni davek na promet, bi kot posredni davek veljal za dejavnosti, katerih prihodki so ustvarjeni: (i) s prodajo spletnega oglasnega prostora, (ii) z dejavnostmi spletnega posredništva, ki uporabnikom omogočajo interakcijo z drugimi uporabniki, kar lahko olajša prodajo blaga in storitev med njimi, in (iii) s prodajo podatkov, ustvarjenih na podlagi informacij, ki jih dajejo uporabniki. Ta davek bi veljal samo za podjetja, katerih skupni letni prihodki na svetovni ravni presegajo 750 milijonov EUR, v EU pa 50 milijonov EUR letno. Če bi se obračunal v višini 3 %, bi države članice po ocenah lahko vsako leto pridobile 5 milijard EUR prihodkov.

2.5 Komisija predlaga, da bi s povezovanjem novih direktiv s spremembami skupne konsolidirane osnove za davek od dohodkov pravnih oseb (CCCTB) zagotovili, da bodo za sisteme obdavčitve dohodkov pravnih oseb v državah članicah in predlagano skupno konsolidirano davčno osnovo veljala pravila, ki bodo reševala izziv obdavčenja v digitalnem gospodarstvu ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2018) 147 final.

⁽²⁾ COM(2018) 148 final.

⁽³⁾ COM(2018) 146 final.

⁽⁴⁾ COM(2018) 146 final. Za dodatne informacije glej UL C 434 15.12.2017, str. 58.

<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/common-consolidated-corporate-tax-base>

2.6 Komisija je usmerjena v prihodnost in trdno verjame, da mora biti rešitev globalna. Tesno sodeluje z OECD, da bi podprla razvoj mednarodne rešitve v skladu z vmesnim poročilom OECD o obdavčenju digitalnega gospodarstva, ki je bilo objavljeno 16. marca 2018.

3. Splošne ugotovitve

3.1 EESO meni, da je digitalizirano celotno gospodarstvo. Glede na hiter razvoj poslovnih modelov, zlasti na področju digitalnih storitev, je izredno pomembno razviti tudi davčne sisteme. Digitalno gospodarstvo presega meje in vse bolj je potreben davčni okvir, ki bo ustrezal digitalnim poslovnim modelom.

3.2 EESO se strinja s Komisijo, da potrebujemo končno rešitev na svetovni ravni, da bi bolje izkoristili koristi globalizacije z ustreznim globalnim upravljanjem in globalnimi pravili. Zato pozdravlja tesno sodelovanje med Komisijo, državami članicami in OECD, da bi podprli oblikovanje mednarodne rešitve.

3.3 Komisija zdaj vzporedno z mednarodnimi razpravami in po sporočilu ⁽⁵⁾, ki ga je objavila septembra 2017, predlaga rešitve na ravni EU. Kot navaja ⁽⁶⁾, bo mednarodnim razpravam to dalo dodaten zagon, saj bo služilo kot jasen zgled tega, kako je načela, o katerih poteka razprava na mednarodni ravni, mogoče preoblikovati v sodoben, pravičen in učinkovit okvir za obdavčitev dohodkov pravnih oseb, ki bo prilagojen digitalnemu gospodarstvu.

3.4 EESO meni, da so enaki konkurenčni pogoji na področju obdavčitve dohodkov pravnih oseb zelo pomembni. V zadnjih letih je bilo mogoče opaziti, da so posamezna podjetja izkoristila posebna davčna pravila v nekaterih državah članicah, zaradi česar se je njihova dejanska davčna stopnja zmanjšala na skoraj nič. To je bilo mogoče storiti tudi zaradi premajhne preglednosti. V nekaterih primerih so bile vključene multinacionalke, dejavne na področju digitalnih storitev. Odbor zato podpira ambicije Komisije, da bi še naprej obravnavali agresivno davčno načrtovanje in nepregledno ravnanje držav članic ter tako zagotovili enako obravnavo podjetij in spodbujali evropsko konkurenčnost.

3.5 EESO pozdravlja dejstvo, da Komisija sprejema pobude za obdavčitev digitalnega gospodarstva in dodatno spodbuja mednarodne razprave s predstavitvijo jasnega primera, kako bi lahko spremenili sedanja načela obdavčitve. Predlog o izvajanju davka na promet je sprožil obsežno mednarodno razpravo, kar je bil eden od namenov pobude. Evropa mora zdaj doseči skupno stališče v tekočih razpravah v okviru OECD.

3.6 EESO se strinja s Komisijo, da morajo vse predlagane rešitve na ravni EU upoštevati tudi svetovno razsežnost, in tako kot Komisija priznava, da so „[t]i predlogi [...] prispevek Komisije k oblikovanju rešitve na podlagi konsenza, ki jo OECD namerava poiskati do leta 2020. Predlogi služijo kot jasen zgled tega, kako je mogoče uresničiti načela, o katerih poteka razprava na mednarodni ravni“ ⁽⁷⁾.

3.7 Zelo pomembno je določiti nova načela za pripisovanje dobička pravnih oseb določeni državi EU in njihovo obdavčitev, in sicer v dialogu s trgovinskimi partnerji, da bi preprečili stopnjevanje napetosti na področju trgovine in obdavčevanja med glavnimi svetovnimi gospodarskimi akterji. Poudarja, da je treba poiskati pravične in na soglasju temelječe rešitve.

3.8 Sedanji sistemi obdavčitve dohodkov pravnih oseb po svetu temeljijo na oceni dobička pravnih oseb, ki ga je mogoče pripisati vsaki ustrezni jurisdikciji. Obdavčitev bi morala temeljiti na tem, kje nastaja vrednost. Ker je težko določiti, kje v vrednostni verigi se ustvari dobiček, je treba najti splošna načela za ocenjevanje, kje se ustvari vrednost. Taka pravila so bila razvita na podlagi obsežnega dela OECD z oblikovanjem davčnih načel in opredelitev za določitev cen blaga in storitev (pravila za določanje transfernih cen) za podjetja v poslovni skupini.

⁽⁵⁾ COM(2017) 547 final.

⁽⁶⁾ COM(2018) 146 final, str. 5.

⁽⁷⁾ COM(2018) 146 final, str. 6.

3.9 EESO meni, da je treba z razvojem poslovnih modelov občasno revidirati tudi mednarodna davčna pravila. Veljavna pravila so bila pred kratkim revidirana v zvezi s sporazumom o preprečevanju erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička⁽⁸⁾. Zdaj se uvajajo nova pravila in opredelitve. Po pričakovanjih naj bi znatno zmanjšali možnosti za agresivno davčno načrtovanje in erozijo davčnih osnov⁽⁹⁾.

3.10 Pomembno je, da je drugo dogajanje na področju obdavčitve dohodkov pravnih oseb v skladu z dosedanjimi dosežki pri preprečevanju erozije davčne osnove in preusmeritve dobička. Eno izmed načel pri preprečevanju erozije davčne osnove in preusmeritve dobička je razporeditev dobička po državah glede na to, kje se ustvari vrednost.

3.11 EESO želi poudariti, da so potrebne ustrezne ocene učinka. Meni, da opravljena ocena učinka ni dovolj celovita. Komisija ni analizirala, kakšen učinek bo imel začasni ukrep na naložbe, zagonska podjetja, delovna mesta in rast, iz ocene učinka pa tudi ni razvidno, kako bodo predlogi vplivali na MSP.

3.12 Analizirati je treba tudi učinek na prihodke za manjša in večja gospodarstva ter učinek, ki izhaja iz ukrepov, ki se izvajajo vzporedno z izvajanjem pravil za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička v različnih državah, in davčne reforme ZDA.

3.13 EESO skrbi, da bi lahko obdavčitev prometa z negativnimi kaskadnimi učinki, ki jih izrecno priznava Komisija, škodila razvoju digitalnih storitev, zlasti zagonskim podjetjem. Kaskadni učinek se pojavi, ko se storitve večkrat prodajo in vsakič obdavčijo.

3.14 EESO meni, da bi bilo treba zvišati zgornjo mejo 7 milijonov EUR za ustanovitev stalne poslovne enote, pri kateri bi se uporabljala nova ureditev. Primerneje bi bilo, če bi v okviru razprav v Svetu dosegli izid, ki ne bi oviral digitalizacije, ampak bi izboljšal delovanje enotnega trga. EESO pri ocenjevanju učinkovite stopnje obdavčitve digitalnega sektorja poudarja, da je treba upoštevati spremembe davčnih zakonikov, do katerih prihaja zaradi tekočega izvajanja pravil za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička, in zlasti preučiti znatno višje stopnje obdavčitve v ZDA za njihova digitalna podjetja, ki delujejo v EU, zaradi sprememb njihovega davčnega zakonika⁽¹⁰⁾.

3.15 Obdavčitev prometa namesto dobička in pobiranje davkov tam, kjer poteka prodaja, in ne tam, kjer se ustvarja vrednost, pomeni temeljni odmik od sedanjih načel obdavčitve. EESO je zaskrbljen, da bo takšna sprememba obdavčevanja koristila večjim gospodarstvom z veliko potrošniki na račun manjših izvoznih gospodarstev. Poudarja, da mora biti vsaka kratkoročna ali dolgoročnejša rešitev za obdavčitev digitalnih poslovnih modelov gospodarsko pravična in enaka za vsa gospodarstva v EU.

3.16 Predlagani začasni ukrep pomeni, da bi bila obdavčena celo podjetja brez dobička. EESO poudarja, da sedanji globalni sistem obdavčitve dohodkov pravnih oseb temelji na obdavčitvi dobička, vendar priznava, da država prodaje ne bo prejela davkov od dobička digitalnih podjetij, ki niso fizično prisotna.

3.17 EESO ugotavlja, da ni samod derogacijske klavzule ali drugega mehanizma, ki bi zagotavljal odpravo začasnega davčnega ukrepa, ko bo sprejeta dolgoročnejša rešitev, zato odločno spodbuja Svet, naj v primeru uvedbe začasnega ukrepa pripravi taka pravila.

4. Posebne ugotovitve

4.1 Nespremenljiva 3-odstotna stopnja, kar je eden od elementov, ki jih je določila Komisija, je lahko le okvirna, saj jo je treba ustrezno oceniti. Poleg tega bi lahko predvideli neko mero prožnosti, ki bi odražala zmožnost posameznega subjekta za plačilo davka.

4.2 Zaradi pomanjkanja čezmejnega dobička in pokrivanja izgub ter velikega števila sporov glede določanja transfernih cen in stalne poslovne enote v EU pogosto prihaja do mednarodne dvojne obdavčitve, kar je pomembna ovira za enotni trg. Uvedba davka na promet za digitalne storitve, ki ga ni mogoče odbiti od davka od dohodkov v drugih državah, bi dodatno povečala dvojno obdavčitev, kar bi pomenilo še eno oviro za enotni trg. EESO meni, da se je nujno izogniti sprejemanju ukrepov, ki bi pripeljali do kakršne koli oblike dvojne obdavčitve.

⁽⁸⁾ OECD, 2015.

⁽⁹⁾ Po podatkih Komisije naj bi EU zaradi preusmerjanja dobička pravnih oseb in erozije davčne osnove izgubila 50–70 milijard EUR, kar ustreza 0,4 % BDP (COM(2018) 81 final).

⁽¹⁰⁾ Zakon o davčnih olajšavah, 22. december 2017.

4.3 Metoda OECD za razvoj opredelitve pojma stalne poslovne enote je dinamičen postopek, v katerem so spremembe načeloma globalno sprejete. Z odstopanjem od tega postopka zaradi predlaganja enostranske opredelitve se povečujeta zapletenost mednarodnega davčnega sistema in negotovost za vlagatelje. Celó v malo verjetnem primeru, da bi OECD v svojem pričakovanem končnem poročilu o digitalnem gospodarstvu, ki bo objavljeno leta 2020, sprejela enako opredelitev, bi se sistema kmalu začela razlikovati⁽¹¹⁾.

4.4 EESO je zaskrbljen, da bi število uporabnikov digitalnih storitev postalo merilo za obdavčljivi neksus. Število klikov na spletišču je mogoče preprosto prirediti, podjetja pa tvegajo, da bodo izgubila nadzor nad tem, v kateri jurisdikciji naj bi delovala.

V Bruslju, 12. julija 2018

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Luca JAHIER

⁽¹¹⁾ Razlog za to je, da bi se opredelitev stalne poslovne enote, ki jo je EU sprejela v direktivi, razvijala s sodbami Sodišča, medtem ko bi se opredelitev OECD, ki bi se uporabljala v preostalem svetu, razvijala z mednarodnim soglasjem, ki bi ga OECD izrazila prek nenehnih revizij.